
RAADSMEEDEDELING

Onderwerp
Dossier kunstgrasvoetbalvelden

Steenbergen; 10 september 2013

Aan de Raad,

1. Inleiding

Uit de verslaglegging van het besloten overleg van 28 augustus tussen de burgemeester en de fractievoorzitters en het vertrouwelijke memo van de burgemeester maakt het college op dat een meerderheid van uw raad voornemens is om de door de drie verenigingen gevraagde kunstgrasvelden onder bepaalde voorwaarden toe te kennen. U wenst ondubbelzinnige, heldere gegevens op grond waarvan u deze beslissing kunt nemen.

Daartoe heeft u een tiental vragen aan het college voorgelegd. U ontvangt vandaag het antwoord op de meeste van die vragen. Daarnaast krijgt u de beschikking over een overzicht van alle drie de verenigingen waarin u de financiële gegevens kunt zien van de huidige situatie en de nieuwe situatie, verdeeld over een aantal opties.

Vanuit een oogpunt van transparantie naar de verenigingen verzoeken wij uw raad om de eerder genoemde verslaglegging en het memo van de burgemeester openbaar te maken, zodat alle betrokkenen kennis kunnen nemen van de gevoerde dialoog.

Een aantal van de door u gestelde vragen die met name betrekking hebben op privatisering kunnen wij slechts zeer globaal beantwoorden. Tijdens de behandeling van de perspectiefnota heeft u een aantal moties aangenomen m.b.t. de wens tot privatisering. Afgesproken is dat het college in januari 2014 komt met een visie of en zo ja, hoe deze wens tot privatisering vorm en inhoud kan krijgen. Het college is voortvarend aan de slag met deze opdracht, maar acht een stevige voorbereiding en stelselmatig overleg met de betrokken verenigingen en instellingen onontbeerlijk. We willen immers een deel van onze tot nu toe gemeentelijke taken overdragen aan het maatschappelijk middenveld. Dit kan nooit een eenzijdig proces zijn: de betreffende bestuurders zullen bereid moeten zijn om deze verantwoordelijkheid van ons over te nemen. Zij hebben er ook recht op precies te weten welke rechten en plichten zij op zich nemen en op welke wijze en onder welke condities de gemeente taken en/of eigendom wenst over te dragen.

In oktober zullen wij u een principebesluit voorleggen waarbij de voorwaarden op grond waarvan u de aanvragen voor kunstgrasvoetbalvelden wilt toekennen op hoofdlijnen worden uitgewerkt. Denkt u hierbij aan voorwaarden zoals:

Te stellen eisen over de eigen inbreng van de verenigingen in de vorm van huur, financiële bijdrage in de investering, zelfwerkzaamheid etc.

Vaststelling van benodigde wedstrijd- en trainingscapaciteit door bijvoorbeeld de KNVB of een andere (onafhankelijke) deskundige.

Duidelijkheid over het al of niet privatiseren van de betreffende vereniging zodat zowel bij gemeente als vereniging helderheid bestaat over de lange termijn consequenties (financieel en anderszins) voor de verenigingen.

Ook zal het voorstel een onderdeel bevatten dat betrekking heeft op de inzet van ambtelijke capaciteit in dit dossier, aangezien hiervoor geen uren zijn gepland in de begroting.

De concrete uitwerking van uw besluit wordt daarna besproken met de verschillende verenigingen en ter finale besluitvorming aan u voorgelegd zodra er overeenstemming is bereikt met de betreffende vereniging.

2. Beantwoording door uw raad gestelde vragen

Vraag 1: Een kwaliteitsmeting van de velden (huidige situatie; niet alle aanwezigen waren ervan overtuigd dat dit noodzakelijk is) ?

BEANTWOORDING

Onderstaand is de beantwoording per sportpark weergegeven.

Sportpark Seringenlaan / VV Steenberg

Door drie onafhankelijke adviesbureaus (Oranjewoud, L. van Rijthoven en ISA Sport) onderzoek verricht naar de huidige kwaliteit van de sportvelden.

Conclusie uit beide rapporten was dat wanneer er een paar velden (Veld 1, en trainingsvelden A en B) worden gerenoveerd de kwaliteit van de velden voldoende is en dat de vereniging dan voldoende capaciteit heeft om haar wedstrijden en trainingen af te werken zonder dat dit tot extra afgelastingen leidt. Met het uitvoeren van de genoemde renovaties zouden de problemen waarvan VV Steenberg zegt te maken te hebben opgelost zijn.

Overige opmerkingen over de kwaliteit:

- * Veld 1 is in matige tot slechte conditie. In overleg met de vereniging is het groot onderhoud van dit veld al een paar jaar uitgesteld vanwege de discussie over kunstgras. Er is wel duidelijk zichtbaar op de velden dat de afspraken over belasting van doorgezaaide gebieden door de vereniging niet ter harte is genomen.
- * Hoofdveld is in goede conditie.
- * Veld 3 is in redelijke tot goede conditie. Wel is duidelijk dat de club zelf niets doet om bijvoorbeeld doelgebieden in goede conditie te houden.
- * Veld 4 is in redelijke tot goede staat. Wel is duidelijk dat de club zelf niets doet om bijvoorbeeld doelgebieden in goede conditie te houden.
- * Trainingshoek achter de kantine is in goede conditie. Dit jaar is daar topdrain aangebracht om de waterhuishouding te verbeteren. Van verdichting is geen sprake zoals in krantenberichten gesuggereerd wordt. Ook hier geldt dat de club *zelf geen* inspanningen verricht om het veld in een zo goed mogelijke conditie te houden. Bijvoorbeeld spelschade herstel en beluchten van doelgebieden.

Sportpark De Danen / NVS

De kwaliteit van de sportvelden in Nieuw-Vossemeer mag goed genoemd worden. De kwaliteit is zodanig dat de wedstrijden en trainingen hierop verantwoord afgewerkt kunnen worden. Zie onderstaande opmerkingen:

- * Hoofdveld is in goede conditie. Er is dit jaar topdrain aangebracht om een betere waterhuishouding te creëren.
- * Veld 2 is in goede conditie.
- * Trainingsveld is in redelijke tot goede conditie.

Sportpark 't Hoogje / SC Kruisland

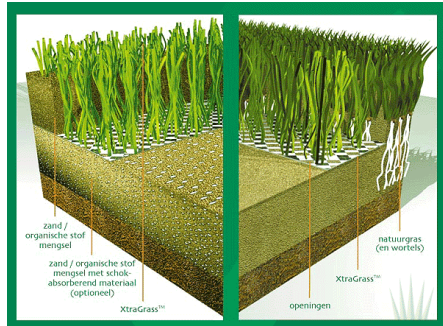
Ook de voetbalvelden van dit sportpark hebben een redelijk tot goede kwaliteit. Dat wil zeggen een zodanige kwaliteit dat de wedstrijden en trainingen hierop verantwoord afgewerkt kunnen worden.

- * Hoofdveld is in goede conditie.
- * Veld 2 is gerenoveerd. Zondag 15 september zal de eerste wedstrijd daarop gespeeld worden.
- * Trainingsveld is in redelijke tot goede conditie.

Vraag 2: Een overzicht van alle mogelijkheden hybride versus natuurgras etc. overzichtelijk in een tabel
 .. Weergegeven ?

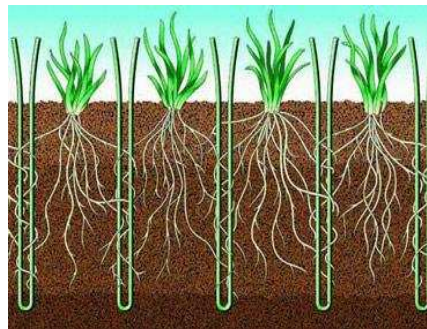
BEANTWOORDING

Navolgend worden de mogelijkheden van hybride-, kunstgras toegelicht. In onderstaande tekeningen ziet u de technische informatie.

XtraGrass (hybride)

Toepassing kunstgras, verschillende soorten

Grassmaster (hybride)

Kunstgras

In de onderstaande tabel zijn de sterkten en zwakten van kunstgras benoemd.

Tabel 2.1. Sterkte- zwakteanalyse kunstgrasvelden

<i>Sterkten kunstgras</i>	<i>Zwakten kunstgras</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bepelingscapaciteit. 2. Ruimtebesparing wedstrijden en trainingen kunnen op hetzelfde veld worden gespeeld. 3. Speeieigenschappen lijken veel hetzelfde als natuurgras. 4. Minder onderhoud wat leidt tot minder onderhoudskosten. Is afhankelijk van diverse factoren als ligging, gebruik e.d. 5. Uniforme speeieigenschappen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dure aanschafprijs in vergelijking met Natuurgras. 2. Levensduur is korter dan natuurgras 3. Warme weeromstandigheden kunnen leiden tot nadelige effecten 4. Brandwonden. Afhankelijk van kwaliteit. 5. Wekelijks onderhoud is noodzakelijk voor optimale conditie van het kunstgrasveld. 6. Elke 10 jaar dient de toplaag vervangen te worden.

<i>Sterkten kunstgras</i>	<i>Zwakten kunstgras</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Clustering van sportverenigingen is mogelijk. 2. Inzetbaar voor andere doeleinden. 3. Multifunctioneel gebruik. 4. Onder praktisch alle omstandigheden bespeelbaar. 5. Extra inkomsten voor kantine. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Natuurgras heeft nog steeds bij veel sporters de voorkeur. 2. De bezettingsgraad van sommige sportaccommodaties is laag. 3. Kunstgrasvelden zijn nog steeds in ontwikkeling. 4. Sluiting van sportaccommodaties die niet meer rendabel zijn. 5. Verschil in onderhoudskwaliteit van de sportaccommodaties.

Vraag 3: Een overzicht van de onderhoudskosten van de velden gedurende de gehele levensduur ?

BEANTWOORDING

Het onderstaande schema geeft de onderhoudskosten weer.

Tabel Overzicht onderhoudskosten natuur- versus kunstgrasvelden

	Exploitatielasten per jaar			Toelichting
	Natuur	Hybride	Kunst	
Aanschaf	€ 50.000	€ 250.000	€ 350.000	Totale aanlegkosten voor 1 veld
Afschrijving	€ 2.000	€ 16.667	€ 11.666	
Rentelast	€ 750	€ 3.750	€ 5.250	1,5 % voor gemeente
Onderhoud	€ 10.250	€ 11.000	€ 31.500	Regulier jaarlijks onderhoud bij kunstgras regulier € 9.000. Elke 10 jaar vervanging toplaag ad. € 225.000.
Levensduur	25 jaar	15 jaar	30 jaar	drainage heeft levensduur 30 jaar
Jaarlasten gemeente	€ 13.000	€ 31.417	€ 48.416	Structurele kosten 1 veld op gemeente budget

Vraag 4 : Inzicht in de bijdrage van de verenigingen zowel in financiële zin als in Zelfwerkzaamheid ?

BEANTWOORDING

In de rapportage van VV Steenberg en van 20-06-2012 aangaande de kunstgrasvelden is door deze vereniging het volgende vermeld:

“VV Steenberg en wil in het kader van zelfwerkzaamheid zeker een fors bedrag hieraan bijdragen. Aangezien de gemeente eigenaar is van de huidige velden stellen we voor dat de gemeente de kosten voor aanleg en onderhoud van de twee hybridevelden voor haar rekening neemt en dat v.v. Steenberg maximaal € 75.000,- wil investeren. In dit geval is er een zuivere scheiding van eigendom en investering”.

“VV Steenberg zal een gedeelte van deze € 75.000,- investeren door forse verlaging van de huidige liquiditeitspositie. De rest zal gefinancierd dienen te worden door een extra lening waarvan de rente betaald dient te worden door vergroting van de exploitatie van het nieuw ingerichte multifunctionele sportcomplex”.

De andere verenigingen hebben geen voorstel gedaan om iets in de kosten bij te dragen.

N.B. Vanuit een motie van uw raad wordt er overleg gestart met de buitensportverenigingen over de mogelijkheden van verdergaande privatisering. Het al dan niet aanleggen van kunstgras en de financiële consequenties daarvan voor de verenigingen in relatie tot privatisering zullen samen met die verenigingen in beeld moeten worden gebracht.

Wanneer een en ander geheel inzichtelijk is dienen de verenigingen aan te geven of zij de kosten in de toekomst kunnen dragen.

Vraag 5 : De verhouding tussen bezettingsmogelijkheden van natuurgras versus kunstgras (2 natuurgrasvelden inleveren voor 1 kunstgrasveld?)

BEANTWOORDING

Kunstgras gaat uit van 1.500 uur capaciteit en natuurgras van ca 300 uur (wedstrijd veld) tot 700 uur (trainingsveld). Dus in feite heeft een kunstgrasveld de capaciteit van ongeveer vijf natuurgrasvelden.

Tabel 5.1. Bepelingsuren en aanlegkosten natuur- en kunstgrasvelden

Natuurgras	Hybride gras	Kunstgras
300 bezettingsuren	1.000 bezettingsuren	1.500 bezettingsuren

Daarnaast is er ook nog een verschil in kwaliteit van kunstgrasvelden wat zijn weersleg heeft op de levensduur. Dit heeft vooral betrekking op de belasting van de velden tijdens trainingen en wedstrijden. Voor het afwerken van wedstrijden in de weekenden is de tijdsfactor waarbinnen de wedstrijden afgewerkt moeten worden bepalend. Kunstgrasvelden hebben hier geen meerwaarde.

Tabel 5.2. Bepelingsuren en aanlegkosten natuur- en kunstgrasvelden

	Natuurgrasvelden	Grassmastervelden (Hybride)	Kunstgrasvelden
Bepelings-Capaciteit	± 300 uur per jaar wedstrijdveld) ± 700 uur per jaar (trainingsveld)	± 1.250 uur per jaar (wedstrijd en training op één veld)	± 1.500 per jaar (wedstrijd en training op één veld)
Aanlegkosten	Circa € 50.000	Circa € 250.000	Circa € 350.000

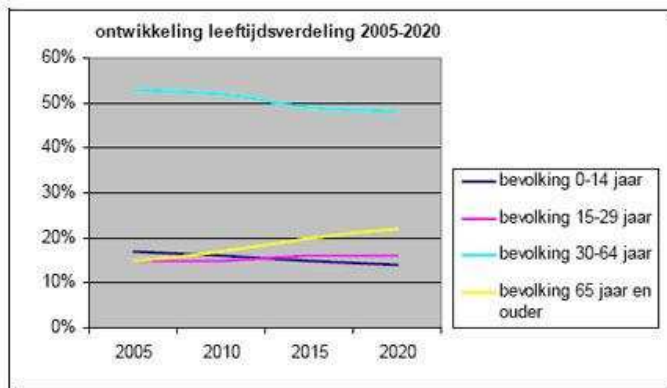
Duidelijk mag zijn dat kunstgrasvelden een hoger aantal uren bespeeld kunnen worden per jaar dan natuurgras. Slechts enkele weersomstandigheden (sneeuw, ijzel) maken dat een kunstgrasveld niet bespeeld mag worden. Op dit moment is het aantal bepelingsuren van de huidige natuurgrasvelden ruim voldoende in relatie tot de benodigde veldcapaciteit per vereniging. Ook zal het aantal trainingen per week doorgaans niet toenemen als gevolg van kunstgras.

Vraag 6 : Beantwoording van de vraag of dit voor alle verenigingen noodzakelijk is op basis van het Toekomstperspectief?

BEANTWOORDING

Op basis van het huidige beleid blijkt dat de verenigingen die een verzoek om kunstgras hebben ingediend op basis van de bestaande kaders uit het Sportbeleidsplan en nieuwe richtlijnen van de KNVB/VNG niet in aanmerking komen voor kunstgras omdat zij over voldoende veldcapaciteit beschikken. Ook uit de onderstaande demografische ontwikkeling is af te leiden dat de doelgroep voor sportverenigingen de komende jaren zal dalen.

Figuur 4.1. Prognose ontwikkeling leeftijdsklassen 2005-2020 Steenbergen / Bron CBS.

Uit de grafiek kan afgelezen worden dat de bevolking in de leeftijd van 0-14 jaar de komende jaren zal dalen. Het aantal mensen van 15-29 blijft vrij constant tot 2020. Terwijl ook de leeftijdsgroep 30-64 daalt. Deze leeftijdsgroepen zijn van betekenis voor deelname aan sport in verenigingsverband. Gezien de daling mag aangenomen worden dat de ledenaantallen bij de sportverenigingen waaronder voetbal eveneens niet ontkomen aan een neerwaartse lijn. De KNVB/VNG heeft in de nieuwe richtlijnen eveneens een demografische component meegenomen.

Concluderend : Vanwege de demografische ontwikkelingen van bovengenoemde leeftijdsgroepen zal in reële zin geconcludeerd mogen worden dat de huidige capaciteit van de natuurgras voetbalvelden de komende jaren, meer dan nu het geval is, toereikend zal zijn. Wanneer kunstgras aangelegd worden kan dit nog meer uren bespeeld worden (1.500 uren pr jaar). In vergelijking met de daling van bevolking zal kunstgras resulteren in nog meer leegstand in de toekomst.

VV Steenbergen geeft al een terugloop van leden te zien. Vanaf mei 2013 tot september 2013 heeft deze vereniging minimaal 40 leden minder.

Vraag 7. Een integraal plan voor alle verenigingen met inbegrip van de verzelfstandiging van de verenigingen ?

BEANTWOORDING

De doelstelling van de verdergaande privatisering is om een integraal plan op te stellen met daarin de mogelijkheden voor privatisering, de uitgangspunten voor privatisering, de condities waaronder privatisering plaatsvindt, de consequenties in financiële zin voor verenigingen en gemeente, het benodigd budget en dergelijke.

Dit traject vergt stelselmatig overleg met alle betrokken verenigingen. Gemeente en verenigingen dienen gaande het proces inzicht te krijgen in de haalbaarheid en wijze van privatisering met financiële gevolgen. Daarbij dient de levensvatbaarheid van de verenigingen in de toekomst geen risico te lopen.

Dit kan nooit een eenzijdig proces zijn: de betreffende bestuurders zullen bereid moeten zijn om deze verantwoordelijkheid van ons over te nemen. Zij hebben er ook recht op precies te weten welke rechten en plichten zij op zich nemen en op welke wijze en onder welke condities de gemeente taken en/of eigendom wenst over te dragen.

Procesmatig is voor het privatiseringstraject de onderstaande planning gemaakt:

Onderdeel	Termijn
* Opstellen van een Startnotitie over privatisering	13 - 19 september 2013
* Bespreken van de Startnotitie met alle buitensportverenigingen	23 september 2013
* Aanpassen van de Startnotie	
* Vervolgoverleg en kortsluiten Startnotie met alle buitensportverenigingen	oktober / november 2013
* Afronden definitieve Startnotitie	november - december 2013
* Schrijven college - en raadsadviezen	12 december 2013 aanleveren
* Behandeling in college	17 december 2013
* Behandeling commissie Mens en Maatschappij	13 januari 2014
* Behandeling in gemeenteraad	30 januari 2014

Vraag 8 : Het stuk moet een “keuzemenu” bevatten waaruit de raad kan kiezen.

In de vorm van het bijgevoegde schema is een voorzet gemaakt voor keuzemogelijkheden. Verdere uitwerking hiervan zal verder in het proces plaatsvinden.

Vraag 9: Redeneren vanuit een reëel capaciteitsperspectief

Vanuit het sportbeleidsplan wordt gewerkt vanuit de behoeftebepaling, een richtlijn opgesteld door de KNVB en VNG waarmee de benodigde capaciteit van een sportpark kan worden vastgesteld.

Eerder is door de gemeente en door ISA sport op basis van deze methode een berekening gemaakt.

Recentelijk heeft de KNVB in opdracht van VV Steenbergen een nieuwe berekening gemaakt.

Tussen de eerdere berekeningen en de nieuwe zit weinig verschil. Wel zien we dat het aantal teams is teruggelopen waardoor de capaciteitsbehoefte lichtelijk is afgenomen.

Benodigde velden

Vanuit de KNVB wordt aangegeven dat er behoefte is aan 3 wedstrijdvelen en 2 trainingsvelen. De wedstrijdvelen mogen hierbij niet gebruikt worden voor het afwerken van trainingen omdat ze dan te zwaar belast worden. Als gemeente onderschrijven we deze visie. Daarnaast geeft de KNVB aan dat er behoefte is aan 2 trainingsvelen welke de afmetingen van een wedstrijdveld moeten hebben.

Als gemeente kijken we wat genuanceerder tegen deze richtlijn aan. Het huidige sportpark beschikt over 4 velden met wedstrijdafmetingen en over 2 oefenhoeken elk groter dan een half wedstrijdveld. Wanneer er vanuit gaan dat 3 wedstrijdvelen alleen benut worden voor wedstrijden op zaterdag en zondag dan resteren nog 1 wedstrijdveld en 2 grote oefenhoeken. Vanuit de capaciteitsberekening blijkt dat er behoefte is aan 995,5 uur voor de trainingen.

Een trainingsveld met wedstrijdafmetingen kan voor 700 uur benut worden, in dit geval resteert dan nog 300 uur. Deze 300 uur kunnen afgewerkt worden op 1 of 2 oefenhoeken. Dit levert geen praktische problemen op want in de praktijk zijn tijdens trainingen altijd meerdere elftallen gelijktijdig actief op één wedstrijdveld. In dit verhaal is het gebruik van de atletiekbaan en het middenveld hiervan nog buiten beschouwing gelaten. De atletiekbaan met bijbehorende voorzieningen kan ook gebruikt worden door scholen en andere gebruikers.

Foto Sportpark Seringenlaan

Vraag 10 : Beoordeling van de mogelijkheid/noodzaak tot het aanpassen van de diverse beleidskaders.

BEANTWOORDING

Wat betreft het dossier kunstgras vormt het gemeentelijk Sportbeleidsplan 2010-2014 het beleidskader. Het beleid zal in 2014 geactualiseerd worden. Het eventueel aanpassen van het beleidskader zal dan meegenomen worden.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Steenbergen,
de secretaris, de burgemeester,

mr. J.M.W.H. Leloux

drs. S.C.C.M. Bolten